

naucz się sam

PONS

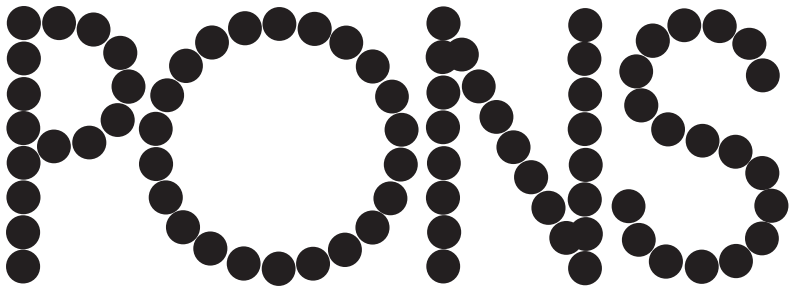
Krótką gramatyka ANGIELSKI

There is
no time
like the
present.

Krótką gramatyka języka angielskiego

Darcy Bruce Berry

Wydawnictwo LektorKlett
Poznań 2001

Wydawnictwo LektorKlett
ul. Raclawicka 72
60-302 Poznań
tel./faks (061) 861 88 28

Tytuł oryginalu: Grammatik Englisch kurz & bündig

Grafika: Volker Scheub

Projekt okładki: Marian Winiecki

© Ernst Klett Verlag GmbH, Stuttgart 2000

© dla wydania polskiego Wydawnictwo LektorKlett, Poznań 2001

ISBN 83-88507-66-4

Tłumaczenie i adaptacja: Agnieszka Rzepa

Redakcja serii: Robert Kuc

Redakcja tomu: Joanna Roszak

Korekta: Robert Kuc

Skład: studio **KO** – Jerzy Nawrot

Druk: Moś i Łuczak, Poznań

Wydanie I

Jak korzystać z „Krótkiej gramatyki języka angielskiego”

Książka ta w zwięzły i jasny sposób przedstawia najważniejsze zagadnienia gramatyki współczesnego języka angielskiego: tak północnoamerykańskiego, jak i brytyjskiego. Wszystkie omawiane problemy są zilustrowane przykładami przetłumaczonymi na język polski. Ponieważ książka powstała z myślą o polskim użytkowniku, w wielu rozdziałach wskazane są typowe błędy, jakie robią Polacy, oraz wskazówki, jak ich uniknąć. Ważne kwestie wyróżnione są symbolem

Nie musisz kolejno czytać wszystkich rozdziałów. Jeżeli chcesz się szybko nauczyć jakiegoś aspektu gramatyki, albo odświeżyć sobie w pamięci wybrane zagadnienie, wystarczy sięgnąć do odpowiedniej części książki. Spis treści i zamieszczony z tyłu „Indeks terminów gramatycznych” pozwolą szybko znaleźć to, co Cię interesuje. Jeżeli nie pamiętasz, co oznacza dany termin gramatyczny, pomoże Ci „Słowniczek angielskich terminów gramatycznych” (str. 111) oraz zestawienie ważniejszych pojęć gramatycznych zamieszczone na str. 115.

Życzymy miłej i owocnej nauki!

Spis treści

1 Verbs – czasowniki	7
1.1 Czasowniki zwykłe	7
1.2 Tenses – czasy gramatyczne	7
1.3 Auxiliaries – czasowniki posiłkowe	18
1.4 Modal Auxiliary Verbs – ułomne czasowniki posiłkowe	22
1.5 Czasowniki specjalne	27
2 Prepositions – przyimki	32
2.1 Czas	32
2.2 Miejsce	35
2.3 Kierunek	36
3 Phrasal Verbs	39
4 Nouns – rzeczowniki.....	42
4.1 Pisownia wielkich i małych liter.....	42
4.2 The Plural – liczba mnoga	43
4.3 Possessive – formy dopełniacza	44
4.4 Countable and Uncountable Nouns – rzeczowniki policzalne i niepoliczalne	46
4.5 Pair Nouns	47
4.6 Proper Names: Titles – nazwy własne: tytuły.....	48
5 Pronouns – zaimki	49
5.1 Personal Pronouns – zaimki osobowe	50
5.2 Possessive Forms – formy dzierżawcze	52
5.3 Reflexive Pronouns – zaimki zwrotne	55
5.4 Demonstrative Pronouns – zaimki wskazujące	57
6 Articles and Related Words – przedimki i inne określniki	62
6.1 Indefinite Article – przedimek nieokreślony	63
6.2 Definite Article – przedimek określony	64
6.3 Demonstrative Pronouns – zaimki wskazujące	66
6.4 Inne określniki.....	68
7 Quantities and Measurements – wyrażanie ilości	70
8 Adjectives – przymiotniki	72
8.1 General Remarks – uwagi ogólne	72
8.2 Comparison of Adjectives – stopniowanie przymiotników.....	73
8.3 Adjectives in the Noun Phrase – przymiotniki w grupie rzeczownikowej	75
8.4 Adjectives after Verbs – przymiotniki po czasownikach	76
8.5 Good – well	77
8.6 Own	77
8.7 Than	78
8.8 Porównanie za pomocą konstrukcji as ... as.....	78

8.9	„Naj”	79
8.10	Pytania ogólne	79
9	Adverbs – przysłówki	81
9.1	Różnica między przymiotnikiem a przysłówkiem	81
9.2	Tworzenie przysłówków	82
9.3	Comparison of Adverbs – stopniowanie przysłówków.....	84
9.4	Przysłówki opisujące czasownik lub zdanie	85
10	Coordinating Conjunctions – spójniki współrzędne	86
10.1	Spójniki jednowyrazowe	86
10.2	Spójniki złożone	87
11	Sentence Construction – budowa zdania	88
11.1	Zdanie oznajmujące	88
11.2	Pytania w funkcji zdania podrzędnego	90
11.3	Indirect Speech – mowa zależna	90
11.4	Pronouns – zaimki	92
11.5	Zdania podrzędne okolicznikowe	92
11.6	Zdania z if i when	93
11.7	Formy czasownika w zdaniach z if	93
11.8	Inne zdania podrzędne okolicznikowe	95
11.9	Zdania bezokolicznikowe	96
11.10	Zdania okolicznikowe celu	97
11.11	Zdania z formą -ing czasownika	97
11.12	Let – pozwalać	101
11.13	Have – polecić	101
11.14	Make – zmuszać	102
12	Pytania zaczynające się od słowa pytającego	103
12.1	Lista angielskich słów pytających	103
12.2	Zastosowanie	103
13	Relative Clauses – zdania względne	105
13.1	Relative Pronouns – zaimki względne	106
13.2	That	108
13.3	Free Relatives	109
14	Negation – przeczenie	110
14.1	Słowa i wyrażenia o znaczeniu przeczącym	110
14.2	Słowa zawierające any-	110
15	Glossary – słowniczek angielskich terminów gramatycznych	111
	Indeks terminów gramatycznych	114
	Pojęcia gramatyczne	115

1 Verbs – czasowniki

1.1 Czasowniki zwykłe

Czasowniki można podzielić na przechodnie (*transitive*) i nieprzechodnie (*intransitive*).

– Czasowniki przechodnie mają dopełnienie:

Anne **likes** *dogs*.

Anne lubi psy.

Jeremy **was writing** *a letter*.

Jeremy pisał list.

– Czasowniki nieprzechodnie nie mają dopełnienia:

Anne **sleeps** *well*.

Anne dobrze sypia.

Jeremy **smiled**.

Jeremy uśmiechnął się.

Czasowniki regularne i nieregularne

Do bezokolicznika (tj. formy podstawowej) czasownika regularnego można dodać końcówkę **-ed**. W ten sposób powstaje *Past Participle* (imiesłów bierny): tej formy czasownika używa się do tworzenia niektórych czasów gramatycznych.

1. Forma	2. Forma	3. Forma
Infinitive: (to) call	Simple Past: called	Past Participle: called

Od czasowników nieregularnych nie można w ten sam sposób utworzyć form *Simple Past* i *Past Participle* – trzeba je opanować pamięciowo.

1. Forma	2. Forma	3. Forma
Infinitive: (to) sing	Simple Past: sang	Past Participle: sung

1.2 Tenses – czasy gramatyczne

Czasy proste (budowa)

Do tworzenia czasów prostych używa się zwykłych form czasu teraźniejszego i przeszłego, bez słów posiłkowych.

Simple Present – czas teraźniejszy prosty

Forma czasu *Simple Present* jest taka sama jak bezokolicznik danego czasownika. Wyjątkiem są zdania, w których podmiotem jest trzecia osoba liczby pojedynczej (**he, she, it**): wtedy do podstawowej formy

czasownika należy dodać końcówkę **-(e)s**.

I **like** hairy spiders.

Lubię włochate pająki.

You **need** a haircut.

Musisz obciąć włosy.

He **watches** television every evening.

Co wieczór ogląda telewizję.

She **prefers** white wine.

Woli białe wino.

Tom and Martha **want** a new car.

Tom i Martha chcą nowy samochód.

Simple Past – czas przeszły prosty

Formę czasu przeszłego prostego czasowników regularnych tworzy się poprzez dodanie końcówki **-ed** do bezokolicznika.

I **wanted** a new car.

Chciałam nowy samochód.

The telephones **worked** yesterday.

Telefony wczoraj działały.

Dla czasowników nieregularnych w czasie *Simple Past* używa się drugiej formy czasownika.

Oto lista najczęściej używanych czasowników nieregularnych.

1. Forma Infinitive	2. Forma Simple Past	3. Forma Past Participle	Tłumaczenie
be	was/were	been	być
begin	began	begun	zaczynać
bring	brought	brought	przynosić
buy	bought	bought	kupować
catch	caught	caught	łapać
choose	chose	chosen	wybierać
come	came	come	przychodzić, przybywać
cost	cost	cost	kosztować
cut	cut	cut	ciąć
do	did	done	robić
drink	drank	drunk	pić
drive	drove	driven	prowadzić (auto), kierować
eat	ate	eaten	jeść
fall	fell	fell	spadać, przewracać się
feel	felt	felt	czuć (się)
fly	flew	flown	latać
forget	forgot	forgotten	zapominać
get	got	got (UK), gotten (US)	dostawać
give	gave	given	dawać

go	went	gone	iść
have	had	had	mieć
hear	heard	heard	słyszeć
keep	kept	kept	trzymać
know	knew	known	wiedzieć, znać
leave	left	left	wyjeżdżać, zostawiać
lend	lent	lent	pożyczać (komuś)
lose	lost	lost	gubić, tracić
make	made	made	robić
pay	paid	paid	płacić
put	put	put	kłaść, stawiać
read	read	read	czytać
ride	rode	ridden	jeździć
ring	rang	rung	dzwonić
run	ran	run	biegać
say	said	said	mówić
see	saw	seen	widzieć
sell	sold	sold	sprzedawać
sing	sang	sung	śpiewać
sit	sat	sat	siadać
sleep	slept	slept	spać
take	took	taken	brać, zabierać
teach	taught	taught	uczyć, nauczać
tell	told	told	mówić, opowiadać
think	thought	thought	myśleć
write	wrote	written	pisać

Istnieją czasowniki, które w amerykańskim angielskim traktowane są jak czasowniki regularne, ale w brytyjskim angielskim przyjmują formy nieregularne, np.:

Infinitive	Simple Past	Past Participle	Tłumaczenie
dream	dreamt	dreamt	śnić, marzyć
lean	leant	leant	opierać się
learn	learnt	learnt	uczyć się
spell	spelt	spelt	literować
spill	spilt	spilt	rozlewać
spoil	spoilt	spoilt	niszczyć, psuć